

Joukkoliikenteen järjestäminen yhteysväliillä Somero - Salo 1.6.2023 alkaen (VARELY/6460/2022)

Kaupunkikehityslautakunta 04.10.2022 § 189
4624/08.01.00.00/2022

Valmistelija

liikennepalvelupäällikkö Tanja Ahola, tanja.ahola@salo.fi, 02 778 7714, vs. liikennesuunnittelija Assi Honkala, assi.honkala@salo.fi, 02 778 3274

Yhteysvälin Somero-Salo nykyinen liikennöintisopimuskausi päättyy 31.5.2023. Sopimuksesta on käytetty varsinainen sopimuskausi 1.6.2018-31.5.2021 sekä optiokaudet 1.6.2021-31.5.2022 ja 1.6.2022-31.5.2023. Varsinais-Suomen ELY-keskus joukkoliikenneviranomaisena esittää avoimen tarjouskilpailun käynnistämistä vastaavien liikennepalvelujen hankkimiseksi 1.6.2023 alkaen.

Liikennöintisopimuksen tilannetta ja liikennepalvelujen jatkoa on käsitelty ELY-keskuksen, Salon sekä Someron kaupungin kanssa 19.9.2022 ja 23.9.2022 pidetyissä valmistelukokouksissa.

Hankintaa koskevat keskeiset ehdotukset ovat:

1. Jatketaan hankintayhteistyötä viranomaisten kesken

Somero-Salo -liikenne kannattaa jatkossakin hankkia yhteistyössä. Liikenne on tarpeellista Salon ja Someron kaupungeille sekä kuntien sisäisissä koulukuljetuksissa että kuntarajat ylittävissä työ- ja toisen asteen opiskelumatkoissa. Seudullinen liikenne täydentää Salon joukkoliikenneviranomaisen sisäisesti järjestämää liikennettä.

2. Muutetaan hankintamallia

Nykyisen liikennöintisopimuksen liikenne on hankittu käyttöoikeus-sopimusmallilla, jossa liikenteenharjoittaja saa pitää asiakkailta tulevat lipputulot ja saa sen lisäksi ELY-keskukselta sekä kunnilta kuukausittaista liikennöintikorvausta. ELY-keskus esittää, että 1.6.2023 alkava liikenne hankitaan bruttomallilla. Mallissa liikenteenharjoittaja saa kiinteän kuukausittaisen liikennöintikorvauksen riippumatta siitä, paljonko lipputuloa kertyy. Liikenteen tilaaja- ja maksajatahot kantavat mallissa lipputuloriskin.

Vallitsevassa tilanteessa bruttomalli antaa todennäköisesti kohtuullisemman hintatason pitkällä aikavälillä, koska tarjoajien ei tarvitse miettiä koronan tai epävakaan maailmantilanteen vaikutuksia kertyvään lipputuloon tai polttoaineen hintakehitykseen. Bruttosopimusmalli myös mahdollistaa tilaajille toteuttaa sopimuskaudella liikennöinnissä suurempia muutoksia (esim. vuoromäärät, reitit, lippujen hinnoittelu).

Salon kaikki muut joukkoliikenteen liikennöintisopimukset on hankittu bruttomallilla, joten mallin käyttöönotto myös Salo-Somero-yhteysväliillä yhdenmukaistaa joukkoliikenteen sopimukset. Malli on käytössä myös Salon ja Varsinais-Suomen ELY -keskuksen Perniö-Kemiönsaari yhteishankinnassa.

3. Hankitaan lähtökohtaisesti nykyinen palvelutaso

Liikenteen volyyymi, aikataulut ja reitit pidetään pitkälti samoina. Nykyiset matkamäärät ja niiden kehitys eivät anna perusteita lisätä

vuoromääriä tässä vaiheessa. Sopimuskauden aikana on mahdollista tehdä liikenteen lisäyksiä ja vähennyksiä, mikäli liikennetarve muuttuu.

Hankittavasta liikennekokonaisuudesta on tehty alustava aikataulusuunnitelma. Suunnitelma löytyy pykälän liitteenä.

4. Kalustovaatimukset

Liikennekokonaisuuden ajaminen on mahdollista kahdella linja-autolla. Linjaa ajetaan M3 alaluokan III (yksinomaan istuvien matkustajien kuljetus) kaukoliikenteen linja-autoilla. Kaukoliikenteen linja-autoja ei koske laki ajoneuvo- ja liikennepalveluhankintojen ympäristö- ja energiatehokkuusvaatimuksista.

Hankinnassa edellytetään, että kaluston enimmäisikä on 15 vuotta.

5. Lippu- ja maksujärjestelmävaatimukset

ELY-keskus huomioi hankinnassa Salon kaupungin Waltti lippu- ja maksujärjestelmän vaatimukset. Hankinnassa edellytetään valmiutta EMV-maksamiseen Salon kaupungin toimivalta-alueella sisältäen tarvittavat lippujen tolppalukulaitteet.

6. Sopimuskausi

Sopimuskaudeksi esitetään 3 vuotta + optiokausi 3 vuotta. Pitkällä sopimusajalla parannetaan kohteen houkuttelevuutta, edistetään kilpailuasetelmaa sekä mahdollistetaan kalustoinvestointeja.

7. Kustannusjako

Hankintakokonaisuudesta on tehty brutto- ja nettokustannusarvio. Nettokustannusarvio tarkoittaa sitä summaa, jonka ELY-keskus ja kunnat maksavat asiakkaiden maksamien lipputulojen lisäksi. Kustannusarviota ei tarjouskilpailuun liittyvistä syistä ilmoiteta julkisesti (salassa pidettävä, JulkL 24.1 § 17).

Kustannusten jakoperusteista on käyty etukäteen virkamiesten kesken keskustelua. Bruttokustannukset on sovittu jaettavaksi nykyisillä osuuksilla: ELY-keskus 50 %, Somero 25 % ja Salo 25 %. Lipputulot jakaantuvat sopimuksen aikana toimivalta-alueittain, jonka jälkeen muodostuu lopullinen nettokustannus.

Nykyisin Salo tilittää liikennöinnistä maksamansa kustannusosuuden, n. 14 000 € / vuosi, lisäksi liikenteenharjoittajalle Waltin mobiili-, kausi- ja arvolipuilla ko. linjalla matkustaneista asiakkaista maksujärjestelmään ohjautuneet asiakastulot, n. 15 000 - 20 000 €. Sopimusmallia muutettaessa lipputulot huomioidaan Salon maksuosuudessa.

Salo-Somero yhteysvälin liikennöintikustannuksiin on varattu määrärahat vuodelle 2023 nykyisen sopimuksen kustannusten perusteella indeksikorotukset huomioiden. Tuleva sopimus maksaa todennäköisesti nykyistä enemmän kohonneen hintatason vuoksi, mutta ko. linjaa käyttäville lakisääteisille koulukuljetettaville on joka tapauksessa hankittava kuljetukset eli kustannuksilta ei voida vältyä.

Yhteysväliä koskeva tarjouskilpailu on tarkoitus käynnistää lokakuussa 2022. Kohteen voittaneelle liikenteenharjoittajalle pyritään takaamaan puoli vuotta valmistautumisaikaa uuden liikenteen käynnistämiseen.

Kunnat tekevät päätöksen sitoutumisesta oheismateriaalina olevan kustannusarvion mukaiseen hintahaarukkaan. ELY-keskus on kuitenkin yhteydessä kunnan yhteyshenkilöön ennen hankintapäätöksen tekemistä. Mikäli edullisin tarjoushinta ylittää sen hintahaarukan, johon kunta on sitoutunut, asia palaa takaisin kunnalliseen päätöksentekoon.

Esittelijä	Kaupunkikehitysjohtaja
Päätösehdotus	Salon kaupunkikehityslautakunta päättää, että se: a) hyväksyy kohteen hankinnan ja esitetyn palvelutason, mikäli se on kustannusarvion mukainen, b) delegoi hankinnan päätöksentekovallan hankintasopimuksia lukuun ottamatta oman toimivalta-alueensa liikenteen osalta Varsinais-Suomen ELY -keskukselle siten, että tarjousasiakirjoissa ja liikennöintisopimuksissa ELY-keskus ja Salo ovat molemmat tilaajia, c) hyväksyy esitetyt kustannusjako-osuudet ja d) valtuuttaa liikennepalvelupäällikön sopimaan hankinta-asiakirjojen lopullisesta muodosta ja yksityiskohtaisesta rahoitusyhteistyöstä.
Päätös	Kaupunkikehityslautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.
Tiedoksianto	Varsinais-Suomen ELY -keskus Someron kaupunki Liikennepalvelut